

Onderwerp Verloop jaarwisseling 2019-2020 en beantwoording
vragen ex art. 38 RvO (GL, PvdD, SenS en 100% Groningen)

Steller R.J. Bakker / A. Rispens

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 51 13 Bijlage(n) 2

Ons kenmerk

Datum 22-1-2020 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief informeren wij u over het verloop van de jaarwisseling 2019-2020 in onze gemeente. Aangezien het moment van deze brief samenvalt met vragen uit uw raad over de jaarwisseling, beantwoorden wij met deze brief tevens de vragen ex art. 38 RvO van mevrouw Wijnja van GroenLinks, mevrouw De Wrede en de heer Van Zoelen van de Partij voor de Dieren en de heer Duit van Student en Stad over ‘Consumentenvuurwerk tijdens Oud en Nieuw’, alsmede de vragen van mevrouw Woldhuis van 100% Groningen over ‘Vuurwerkshows op gebiedsniveau en afsteken van restvuurwerk op nieuwjaarsdag’. De vragen treft u als bijlage aan. Vooruitblikkend naar de komende jaarwisseling vernemen wij bij de bespreking van deze brief graag uw wensen over het al dan organiseren van één of meerdere centrale vuurwerkshow(s).

Het verloop van de jaarwisseling is al langere tijd landelijk en lokaal onderwerp van een maatschappelijke discussie. In deze discussie is een toenemende onvrede waar te nemen over het afsteken van vuurwerk waar dat gepaard gaat met overlast voor mens en dier, vernielingen, letsel en geweld tegen hulpverleners. Ook in onze gemeente hebben we te maken met negatieve gevolgen die het afsteken van vuurwerk met zich meebrengt. Wij onderschrijven de conclusie van de Onderzoeksraad voor Veiligheid dat de viering van Oud en Nieuw op veel plaatsen in Nederland het onveiligste feest van het jaar is¹. Wij zijn van mening dat er naast de maatregelen die wij nu al nemen om de jaarwisseling in onze gemeente zo veilig mogelijk te laten verlopen een volgende stap dient te worden gezet. Die stap moet naar onze mening zijn dat er, in lijn met het hierboven genoemde advies van de OVV, een verbod komt voor het meest gevaarlijke vuurwerk: vuurpijlen en knalvuurwerk. Een verbod op deze typen vuurwerk komt de veiligheid van bewoners, hulpverleners en dieren ten goede en vermindert overlast.

¹ Veiligheidsrisico's jaarwisseling, Onderzoeksraad voor Veiligheid, Den Haag, december 2017

Vrijdag 10 januari jl. werd bekendgemaakt dat de ministerraad onder meer heeft besloten om te komen tot een verdere inperking van de toegestane soorten consumentenvuurwerk. Hoe deze inperking er daadwerkelijk uit gaat zien is nog niet duidelijk en dient nog te worden uitgewerkt. Wij kunnen ons vinden in de intentie die het kabinet heeft uitgesproken en wachten de nadere hiervan uitwerking af. Het terugdringen van het gebruik van gevaarlijk vuurwerk kan effectiever worden aangepakt met landelijke dan met lokale wetgeving omdat met landelijke wetgeving ook de verkoop en distributie kan worden verboden. Wij zullen de ontwikkelingen hierover op de voet volgen en u hierover te zijner tijd verder informeren.

Het verder terugdringen van het gebruik van consumentenvuurwerk zal niet alle problemen die zich rond de jaarwisseling voordoen voorkomen. We zien rond de jaarwisseling ook branden en vernielingen die geheel los staan van het afsteken van vuurwerk. In onze gemeente leveren hulpdiensten en gemeentepersoneel jaarlijks een flinke inzet om de jaarwisseling zo goed mogelijk te laten verlopen. Welk deel hiervan te maken heeft met het gebruik van particulier vuurwerk is niet aan te geven.

Voorbereidingen jaarwisseling

Evenals vorig jaar hebben we ons samen met diverse ketenpartners op de jaarwisseling voorbereid. Halt heeft weer lessen ‘overlast rond de jaarwisseling’ verzorgd voor leerlingen in het basis- en voortgezet speciaal onderwijs. Jeugd- en opbouwwerkers van WIJ, de brandweer en de politie hebben in de wijken met bewoners afspraken gemaakt over het maken van vreugdevuren. Door afspraken te maken en bewoners verantwoordelijk te maken proberen we te voorkomen dat vuren worden gestookt op plekken die gevaarlijk zijn of waar vuur (bv. op asfalt) schade veroorzaakt.

Om te voorkomen dat in de oudejaarsnacht afval op vuurbulten terecht komt heeft Stadsbeheer ook dit jaar samen met WIJ straatacties georganiseerd waarbij bewoners grofvuil konden afvoeren. Gemeentelijke handhavers hebben in de aanloop naar de jaarwisseling enkele in slechte staat verkerende voertuigen en aanhangers die een potentieel brandrisico opleveren laten verwijderen. Over de tien vuurwerkvrije zones hebben we ook dit jaar uitvoerig gecommuniceerd. Bewoners van de straten in de zone alsmede die van omliggende straten hebben persoonlijk een brief gekregen. We hebben de zones aangeduid met nieuwe borden waarop naast tekst ook een pictogram is opgenomen dat duidelijk maakt dat het afsteken van vuurwerk niet is toegestaan. Daarnaast is stadsbreed via verschillende kanalen over de vuurwerkvrije zones gecommuniceerd.

Dit jaar hebben we, in samenwerking met de ketenpartners, meer aandacht besteed aan op de persoon gerichte bestuurlijke maatregelen. Daarbij hebben we nadrukkelijk aandacht besteed aan de wijk Paddepoel gelet op de gebeurtenissen in de Voermanstraat vorig jaar en Hoogkerk gelet op de periode rondom de jaarwisseling van vorig jaar en de verstoringen van de openbare orde gedurende 2019. De burgemeester heeft op basis van informatie van de politie aan zes mensen die eerder de openbare orde hebben verstoord voor de periode rond de jaarwisseling een gebiedsverbod opgelegd. Aan drie mensen is een waarschuwing gegeven dat ook zij bij herhaling van hun gedrag voor een gebiedsverbod in aanmerking komen. Deze gebiedsverboden en waarschuwingen zijn allen door ambtenaren van de gemeente samen met de politie aan betrokkene (en bij minderjarigen in aanwezigheid van een ouder) uitgereikt. In één situatie heeft de burgemeester een woning gesloten van iemand die thuis aan het experimenteren was met een grote hoeveelheid explosieve

stoffen. De politie heeft na het opleggen van de gebiedsverboden intensief contact gehouden met de betrokkenen en heeft de naleving van de verboden gecontroleerd.

In Hoogkerk zijn door gemeente, politie, brandweer en WIJ Groningen afspraken gemaakt met het bestuur van het Suikerhok voor een op hun terrein te houden feestje inclusief een vreugdevuur.

Verloop van de jaarwisseling

De dagen voorafgaand aan alsmede de jaarwisseling zelf zijn vanuit het perspectief van de openbare orde rustig verlopen. Op de dagen voorafgaande aan de jaarwisseling heeft de politie in het centrum van Hoogkerk meerdere bekeuringen uitgeschreven voor het afsteken van vuurwerk en overtreding van het samenscholingsverbod. Het feest op het terrein van het Suikerhok is in goede sfeer verlopen. Grote incidenten zijn in de hele gemeente uitgebleven.

Tijdens de jaarwisseling zijn in de avond en nacht jeugdwerkers van WIJ in de wijken op straat geweest om de organisatie van afgesproken vreugdevuren in goede banen te leiden. Waar nodig werden bewoners aangesproken op hun gedrag en werd door WIJ de politie ingeseind. Ook het omgekeerde kwam voor, de politie die WIJ inschakelde om te interveniëren waardoor politiebemoeienis achterwege kon blijven. De politie heeft tijdens de jaarwisseling geen oud & nieuw-gerelateerde aanhoudingen verricht en ook geen geweld tegen hupverleners geregistreerd. Wel zijn er in het centrum van Groningen 's nachts vier mensen aangehouden vanwege hun betrokkenheid bij een vechtpartij in een horecagelegenheid.

In de periode rondom de jaarwisseling zijn er in de gemeente Groningen door de politie 71 incidenten geregistreerd die te relateren zijn aan het afsteken van vuurwerk. Dit betreffen gebeurtenissen waarop inzet van de politie heeft plaatsgevonden.

De ziekenhuizen in de stad en de Doktersdienst hebben in totaal 31 vuurwerkslachtoffers behandeld (8 in de ziekenhuizen en 23 bij de Doktersdienst). Hierbij moet de kanttekening worden gemaakt dat het verzorgingsgebied van deze instellingen groter is dan onze gemeente. Meer specifieke informatie over de woonplaats van de slachtoffers en de plaats van het incident, het soort letsel en een specificatie van de medische kosten is voor ons niet beschikbaar.

In de avond van 31 december was er sprake van een zeer dichte mist. Gemeentelijke handhavers die waren belast met de handhaving van de vuurwerkvrije zones zijn in de loop van de avond vanwege de mist teruggekeerd naar het centrum van de stad en hebben geassisteerd bij de handhaving van de vuurwerkvrije zones daar, omdat een deel van de ingehuurdde beveiligers de stad niet kon bereiken. Het vuurwerkvrij houden van de zones in het centrum is in grote lijnen goed verlopen. Mensen lieten zich prima aanspreken en toonden begrip voor deze zones. Tijdens het aftelmoment op de Vismarkt, dat is bezocht door ca. 2.000 mensen, is één bezoeker door beveiligers van het terrein verwijderd in verband met het afsteken van vuurwerk.

Vanwege de mist kon de vuurwerkshow in Ten Boer geen doorgang vinden. Op verzoek van de organisator van de vuurwerkshow en na overleg tussen de burgemeester en de Commissaris van de Koning (vergunningverleners voor respectievelijk het evenement en het ontsteken van het vuurwerk) is de vuurwerkshow op nieuwjaarsdag om 19.00 uur gehouden. Bij de vuurwerkshow waren ca. 700 toeschouwers aanwezig.

Ook dit jaar zijn er tijdens de jaarwisseling weer twee zogeheten MST's ingezet (multi surveillanceteams – rondrijdende auto's met brandweer en politie). Het MST reageert op meldingen over vuren op straat en schouwt ter plaatse de vuurbult en de gevaarstelling. Indien hier direct tegen opgetreden dient te worden komt 'het treintje' in actie waarbij de politie zorgt voor een veilige werkomgeving, de brandweer het vuur blust en Stadsbeheer de restanten opruimt. Tijdens de jaarwisseling zijn er in totaal 57 meldingen binnengekomen bij het coördinatieteam van de MST's. Op basis van de bevindingen van de MST's bleken 8 gezamenlijke inzetten met het treintje noodzakelijk. 46 keer was deze inzet niet noodzakelijk. Vanwege een langere aanrijdtijd door de mist was het vuur soms uitgebrand of dusdanig klein geworden waardoor verder optreden niet nodig was. In de loop van de avond is er vanwege de mist voor gekozen om bij een deel van de meldingen de noodhulp van de politie de schouw te laten doen in plaats van de combinatie van brandweer en politie.

In het Noorderplantsoen zijn twee prullenbakken vernield door middel van vuurwerk. De totale schade aan gemeentelijke eigendommen bedraagt €104.000,-. Dit schadebedrag ligt aanmerkelijk hoger dan vorig jaar. Gerekend naar de omvang van de huidige gemeente Groningen bedroeg de totale schade toen € 28.000,-. De toename van de schade dit jaar wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een vernielde houten brug over een vijver. Vervanging van deze brug alleen al kost € 60.000,-. Een andere verklaring van de toename van het schadebedrag kan mogelijk worden gevonden in de weersomstandigheden van die avond. Hierdoor konden de MST's en de treintjes minder snel ter plaatse zijn waardoor vuren langer konden branden en/of konden uitbreiden.

Over de hoeveelheid plastic die door vuurwerk in het milieu terecht is gekomen is ons niets bekend.

Kosten inzet gemeente

De jaarwisseling brengt een forse inzet van diverse onderdelen van de gemeente en hulpverleningsdiensten met zich mee. De kosten voor de gemeentelijke inzet rond de jaarwisseling zijn voor dit specifieke project niet apart geadministreerd. Voor het project Oud en Nieuw is een budget beschikbaar van € 110.000,-. Dit budget wordt besteed aan onder meer: de organisatie van activiteiten voor (jeugdige) bewoners om overlast te voorkomen, een subsidie aan Halt, het aftelmoment op de Vismarkt en de vuurwerkshow in Ten Boer, de inhuur van beveiligers ter ondersteuning van de handhaving van de vuurwerkvrije zones en communicatie.

Vuurwerkshow(s) op gebiedsniveau en tweede afsteekmoment op nieuwjaarsdag?

De raad van de voormalige gemeente Ten Boer heeft in 2017 het initiatief genomen om in Ten Boer een vuurwerkshow te organiseren om overlast rond de jaarwisseling te verminderen. De eerste show werd volledig door de gemeente gesubsidieerd. Het plan was de subsidie na drie jaar te stoppen, waarna de show via initiatieven uit de lokale gemeenschap bekostigd zou worden. Deze initiatieven zijn niet van de grond gekomen. In 2018 heeft de voormalige gemeente Ten Boer de show volledig betaald en in 2019 is de show incidenteel door de gemeente Groningen uit vorengenoemd projectbudget Oud en Nieuw betaald. Voor een vuurwerkshow in Ten Boer ontbreekt structurele financiering.

Of de vuurwerkshow in Ten Boer heeft bijgedragen aan vermindering van overlast is ons niet bekend. Hier is geen onderzoek naar gedaan. Zolang het kabinet niet komt met een totaalverbod op het afsteken van vuurwerk zijn wij geen voorstander van het organiseren van meerdere vuurwerkshows in de wijken. Dit omdat de mogelijke voordelen van meerdere shows in termen van minder overlast, vernieling en verontreiniging naar onze mening niet opwegen tegen de kosten die deze shows, waaronder begrepen de kosten voor gemeente en hulpverleningsdiensten, met zich meebrengen.

Dat de vuurwerkshow in Ten Boer op nieuwjaarsdag is gehouden had enkel en alleen te maken met de slechte weersomstandigheden op oudejaarsavond. Wij zijn geen voorstander van het structureel afsteken van vuurwerk op nieuwjaarsdag omdat dit een extra overlastmoment tot gevolg heeft. Om oudere mensen en kinderen van een vuurwerkshow te laten genieten kan een vuurwerkshow op oudejaarsdag eerder op de avond worden gehouden.

Het afsteken van consumentenvuurwerk is toegestaan op 31 december van 18.00 uur tot 1 januari 02.00 uur. Dit is landelijk geregeld in het Vuurwerkbesluit. Wij kunnen hier met lokale regelgeving niet van afwijken. Overigens willen wij dit ook niet om redenen als hiervoor genoemd.

Komende jaarwisseling

Bij de voorbereiding van de komende jaarwisseling zullen we in overleg met de driehoekspartners blijvend aandacht besteden aan het toepassen van maatregelen om raddraaiers van straat te houden en te weren uit straten en wijken waar zij voor overlast zorgen. We besluiten de landelijke lijn te volgen en het kabinetsbesluit af te wachten. Verder zullen we onderzoeken hoe we de toegenomen schade kunnen voorkomen en, waar deze toch ontstaat, de kosten hiervan kunnen verhalen op de daders.

In onze terugblik op het verloop van de jaarwisseling 2018-2019 hebben wij aangekondigd om op uw verzoek de haalbaarheid van een centrale vuurwerkshow te onderzoeken. De resultaten van dit onderzoek heeft u in de commissie F&V van september 2019 besproken. Wij vernemen graag uw wensen over het al dan niet organiseren van een vuurwerkshow in onze gemeente bij de komende jaarwisseling. Het organiseren van een show vraagt om voldoende voorbereidingstijd - hiermee zal dit voorjaar moeten worden gestart - en de (meerjarige) beschikbaarstelling van een budget aangezien hiervoor in de gemeentebegroting geen middelen zijn gereserveerd.

Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en uw vragen voldoende te hebben beantwoord.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.